

בש"פ 380/19 - פלונית, פלונית נגד בית הדין הרבני האזורי בחיפה, בית הדין הרבני הגדול בירושלים

בבית המשפט העליון

בש"פ 380/19

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המבקשות: 1. פלונית
2. פלונית

נגד

המשיבים: 1. בית הדין הרבני האזורי בחיפה
2. בית הדין הרבני הגדול בירושלים

בקשה לפי סעיף 7א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית
ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956 לביטול קנס

בשם המבקשות: עו"ד אברהם אילוק

בשם היועץ המשפטי לשיפוט הרבני: עו"ד ד"ר רפי רכס

החלטה

בקשה לפי סעיף 7א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956 (להלן: חוק כפיית ציות)
לביטול קנס בסכום של 10,000 ש"ח שהושת על המבקשת 1 על ידי בית הדין הרבני האזורי בחיפה (להלן: בית הדין)
ביום 4.3.2018.

1. עניינו של ההליך מושא הבקשה דן בבקשה שהגישה המבקשת 1 לבית הדין ל"אישור יהדות לצורך

עמוד 1

נישואין". בהמשך להגשת הבקשה, התייצבו המבקשת 1 ביחד עם אמה (המבקשת 2) בבית הדין והציגו בפני מברר היהדות מטעמו מסמכים שונים לרבות צילום תעודת לידה של המבקשת 2 (להלן: תעודת הלידה), ושבה היא רשומה כ"יהודייה" תחת סעיף הלאום. עם זאת, לנוכח פגמים שונים שנמצאו במסמכים שהציגו המבקשות עלה חשש כי התעודה הנ"ל מזויפת. לנוכח האמור הופנתה המבקשת 1 לבחינה בפני מכון "שורשים" העוסק בבירור והוכחת יהדות בהליכים בפני בתי דין רבניים (להלן: מכון שורשים) וכמו כן הורה בית הדין על בירור אמיתות תעודת הלידה אצל לשכת הקשר העובדת מול השלטונות במדינה שבה הונפקה לכאורה התעודה הנ"ל, שמסרה כי המספר הסידורי של התעודה הקיים אצלם ברישומים משויך לאדם אחר. חרף הוראות בית הדין, המבקשת 1 לא פנתה למכון שורשים, ואף לא התייצבה לשני דיונים רצופים שנקבעו בעניינה בבית הדין. ביום 4.3.2018 התקיים דיון בבית הדין, אליו התייצבה המבקשת 1, ושכספו הורה בית הדין על מתן צו קבוע לעיכוב נישואין של המבקשת 1 ועל חיובה כאמור, בתשלום "קנס", כלשון ההחלטה, בסכום של 10,000 ש"ח "בגין ניסיון להטעות את בית הדין על ידי הצגת תעודת לידה מזויפת ובזבוז זמן שיפוטי יקר לחינם". הודעה על הטלת הקנס האמור לא הובאה לידיעתו בהתאם לאמור בסעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות.

2. על פסק דין זה ערערו המבקשות לבית הדין הרבני הגדול (להלן: בית הדין הגדול) – הן בכל הנוגע למתן צו עיכוב נישואין, והן בנוגע לקנס. לענייננו רלוונטי חלק אחרון זה בלבד. בית הדין הגדול התייחס לסכום שהוטל על המבקשת 1 כאל "הוצאות משפט" ולחילופין כאל "קנס" וקבע כי הסכום שהושת על המבקשת 1 יוותר על כנו. הוטעם כי "ההוצאות שחייב ביה"ד אינם [כך במקור] בגין הזיוף אלא בגין הצגת תעודה מזויפת בפני רשות שיפוטית על מנת להשיג אישור יהדות במרמה".

כעולה מהבקשה שלפניי, על פסק דין זה הגישו המבקשות עתירה לבג"ץ (בג"ץ 377/19).

3. בבקשה שלפניי נטען כי יש להורות על ביטול הקנס. המבקשות טוענות כי ההחלטה לקנוס את המבקשת 1 ניתנה בחוסר סמכות משלא התקיימו התנאים להטלת קנס בהתאם לאמור בחוק כפיית ציות המפנה לפקודת בזיון בית משפט, וכן מבלי שהדבר הובא לידיעתו כאמור בסעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות.

המשיבים סבורים כי דין הבקשה להידחות. לטענתם, בית הדין אמנם לא ציין באופן מפורש כי ההחלטה להטיל קנס על המבקשת 1 ניתנה מכוח הוראות חוק כפיית ציות, והדבר אף לא הובא לידיעתו בהתאם לאמור בחוק הנ"ל. עם זאת, בפסק הדין בערעור, ציין בית הדין הגדול כי מדובר ב"הוצאות משפט" ולא בקנס, ועל כן אין מקום לקיים ביקורת שיפוטית על החלטה זו לפי חוק כפיית ציות.

4. עיינתי בבקשה על נספחיה ובאתי לידי מסקנה כי דינה להתקבל. עיון בפסק הדין של בית הדין מעלה כי הוא התייחס לתשלום שהושת על המבקשת 1 כאל "קנס". אף בית הדין הגדול ציין בסיכום פסק דינו בערעור כי "החוב בקנס שהושת על המערערת מס' 1 [המבקשת 1] יישאר" (ההדגשה הוספה), וזאת הגם שבחלקים אחרים של פסק הדין התייחס לסכום האמור כאל "הוצאות משפט". בנסיבות אלה, איני סבורה שיש מקום לקבל את הטענה ולפיה הסכום האמור הושת על המבקשת כ"הוצאות משפט". משכך וככל שסבר בית הדין כי יש מקום לקנוס את המבקשת 1 בהתאם להוראות חוק כפיית ציות, היה עליו לפעול בהתאם להוראות חוק כפיית ציות בעניין הטלת קנס, לרבות הבאת דבר הטלתו לידיעתו בהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק הנ"ל. כמו כן, היה עליו לפעול בהקשר זה בהתאם לכללים שנקבעו בפסיקתנו באשר להטלת קנס מכוח חוק כפיית ציות, לרבות ההקפדה על מיצוי כל הכלים הנתונים לבית הדין מכוח חוק

בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995 בטרם יפנה להליכים מכוח חוק כפיית ציות (ראו למשל בש"פ 7491/18 פלוני נ' פלונית, פסקה 5 וההפניות שם (5.12.2018)).

די בטעמים אלה על מנת להוליך לקבלת הבקשה ולביטול הקנס שהוטל וכך אני מורה.

למען הסר ספק יודגש כי אין באמור בהחלטה זו משום הבעת דעה באשר לשאלה הנפרדת העומדת לדיון בעתירה הנזכרת לעיל, והנוגעת לסמכותו של בית הדין לברר את שאלת יהדותה של המבקשת 1.

ניתן היום, כ"ט בשבט התשע"ט (4.2.2019).

ה נ ש י א ה
